

Dilber (Sami Paşazade Sezai'nin "Sergüzeşt" adlı Romanı) Duygusal

Karakter Sekiz, dokuz yaşlarında iken Kafkasya'dan İstanbul'a getirilen Dilber, masmavi gözleri ile masum bir güzelliğe sahiptir. Başta çelimsiz ve cahil biri gibi görünse de zamanla hem Türkçe 'yi hem de öğrenmesi gereken diğer vazifeleri layıkıyla öğrenir. İlk satıldığı evden kaçacak cesarete sahip olan kız aynı cesareti büyüdükçe gösteremez. Kendini hep yalnız hisseder. İnsanlara hemen güven duymaz. Zira ilk kaçtığında da döndüğü yer yine kaçtığı ev olmuştur. Dilber, Asaf Paşa ve Zehra Hanım'ın konağına satıldığında gençliği ve güzelliği ile genç oğulları Celal'in dikkatini çekmeyi başarır. Ürkek tavırları ve umutsuz düşünceleri ile Dilber, evin hanımı tarafından fark edilince hanımı tarafından tekrar satılır. Esir tüccarı kendisini Mısırlı zengin bir tüccara satar. İstanbul'dan uzaklaşmış olmanın verdiği acı ile buhranlı günler yaşayan Dilber, üzüntüsünü paylaşacağı Cevher ile tanışır. Lakin hayatta umudu kalmayan Dilber, tüm karamsarlığı ile özgürlüğüne kavuşmak için kendini ırmağa atarak hayatına son verir.

Aktiviteler Satıldığı evin hanımlarına saygı kurallarını öğrenmekle hayata başlayan Dilber, gittiği ilk evde su taşımak, yemek yapmaya yardım etmek, evi toplamak gibi sınırlı görevlerle oyun çağına oyun oynayamadan son verir. Daha sonra satıldığı konakta ise kendisine ud, piyano gibi müzik aletleri öğretilir. Konağın odalarını temizler, kendisinin sorumluluğuna verilen kuşun gündelik bakımı ile ilgilenir. Öğrendiği Fransızca dilinde kitap okumak, Paul ve Virginei okumak gibi kendine zaman ayırabildiği, eskiye oranla daha mutlu olduğu günler yaşar.

ÖRNEK ANILAR

Çaresiz Köleliğin, esirliğin acısını evin kendi yaşıtı kızını gördükçe daha da derin hisseden Dilber, yediği hakaretlere, dayaklara karşı ne yapacağını bilemez. Firar ettiğinde kendisini bulan aileye kendisini geri vermemeleri için yalvarır: "Beni çok dövüyorlar. Çok hizmet ettiriyorlar. Sonra, her dakika, pis Çerkez, pis halayık diyorlar. Oyun oynasam yasak. Üşüdüğüm zaman mangalın kenarına otursam Taravet maşa ile elimi yakıyor. Bak koluma," dedi. Gerçekten, yorganın içinden çıkardığı esmerleşmiş, katılaşmış kolunun üzerinde bir yanık izi vardı. Sonra yine sözüne devam ederek: "Bu yatağı aşağı indirin de ben sizin esiriniz olayım. Sana su taşıyım. Bebeklerini giydiririm, odanı süpürürüm, beni bırakma," dedi.

Endişeli Kendisini sürekli bir korku duygusu ile boğuşurken bulan Dilber, bunun üzerine bir de kendisini rahatsız eden baykuş sesleri eklenince daha da korkarak, geceleri uyuyamaz hale gelir: "Başımı yorgana sararak yattı. Elleriyle kulaklarını kapadı. Faydasız! Gece hayaletlerinin pencerelerden kakhahaları, kapıdan lakırdı ettikleri işitiliyordu. Sinirsel bir buhran ile yastuktan başını kaldırıp her tarafı dinledi. Bu sefer bütün sesler kesilmişti."

Tedirgin Yeni sahipleri olan Asaf Paşa'nın konağında kendisine ismi ile seslenen biri olduğu zaman kötü bir iş yaptığını düşünerek ürken Dilber, sürekli tedirgin bir halde yaşar: "Fakat en yumuşak ve nazik olan zamanında kalbine giren korku bir sabit fikir gibi yerinden kıvıldamadığı için evde efendilerinden biri "Dilber" diye çağırıldığı vakit yukarıya titreyerek çıkardı. Her ne hizmet etse mutlak dayağa veya azarlanmaya müstahak olacak bir kusur ettiğine inanırdı. O esnada birisi, "Buraya bak!" dese hemen şaşırarak, "Ben onu düzeltirim, ben her hizmete gelirim" cevabını verirdi."

Yalnız Çocuk yaşta kölelikle tanışan Dilber, anne sevgisinden bihaber, hep bir özlem içinde büyümüş ve yakın bir arkadaşı da olmadığı için mutsuzluğunu göz yaşları ile paylaşmak zorunda kalmıştır: "Bütün kâinat içinde yalnız başına olduğunu hisseden Dilber'e etrafında gölge yapan akasya ağaçlarının tazeliği, içinde ötüşen kuşların şen ahengi, üzerinde teneffüs eden çiçeklerin kokularıyla, bir perinin gizli yuvası denilmeye layık olan bu çardak cihanın her türlü dağdağa ve acılarından uzak bir sığınak idi."

Dürüst Dilber her ne kadar sessiz sakin ise de Celal'den ayrılması için tekrar satıldığında zengin Mısırlı tüccar kendisini odalık yapmak istedi ise de kabul etmez, korkusuzca hayır cevabını verir: "Efendinizin hazineleri, mücevherleri varsa benim de gönlüm var. Odalık mı?.. Ben onun yüzünü gördükçe nefretimden tüylerim ürperiyor. Git kendisine böyle söyle!"

Güvensiz Kendisine yardımcı olmak ve mutsuzluğuna son vermek için elinden geleni yapacağını söyleyen Cevher'e hemen güvenemez, söyle de bir çare olacağına da inanmaz: "Kederimi, sırrımı sana söylemekte ne fayda var?.. Söyleyip de bana acıyan ince kalbini paralamak merhametsizlik olmaz mı?.."

Umutsuz Sevgilisi, aşkı Celal'e kavuşmanın hiçbir yolu kalmadığını görünce tek başına İstanbul'a dönme cesareti gösteremediği için hapsedildiği odaya geri dönmek yerine ölmeyi tercih eder: "Nehrin kenarına oturdu. Vücudunda üşüme hissetmesiyle kollarını birbirine kavuşturup acıdan güçsüz düşerek düşünüyordu. O günlerde Nil'in şiddetle akan suları ayaklarının ucuna dokunarak geçtiği zaman etrafına bakıyordu. Galiba emanet edecek bir sırrı, emniyet edecek en son bir sözü vardı."